

Arkistolaitos

VALTION OIKEUSAPUTOIMISTOJEN ASIAKIRJOJEN PYSYVÄ SÄILYTYS

Oikeusministeriön oikeushallinto-osasto pyysi 7.10.2009 arkistolaitokselta päätöstä oikeusaputoimistojen- ja kuluttajariitalautakunnan arkistotyöryhmän valmistelemissa oikeusaputoimistojen malliarkistonmuodostussuunnitelmassa mainittujen asiakirjojen pysyvistä säilytyksestä. Hakemuksessa katsottiin, ettei oikeusaputoiminnassa synny sellaisia asiakirjoja, joita olisi perusteltua syytä säilyttää pysyvästi. Otannasta esitettiin luovuttavaksi 1.1.2001 alkaen.

Arkistolaitos katsoi päätöksessään, että oikeusavun asiakirjoja on edelleen säilytettävä pysyvästi. Arkistolaitoksen 10.5.2010 antaman päätöksen (AL/15442/07.01.03.01/2009) mukaan oikeusaputoimistoissa on säilytettävä pysyvästi nollaan päättyvinä vuosina toimeksiannoista syntyvästä aineistosta otos, johon sisältyy joka viidennen kotelon aktit tai joka viides akti. Lisäksi otannasta säilytetään asiakas- ja asiakortit sekä oikeusapupäätökset. Tätä päätöstä noudatetaan 1.1.2001 alkaen kertyneisiin asiakirjoihin.

Aikaisemmin arkistolaitos on vahvistanut oikeusaputoimistojen malliarkistonmuodostussuunnitelmaan sisältyvät pysyvästi säilytettävät asiakirjat 4.3.2002 (KA 26/43/02). Tätä päätöstä tuli noudattaa 1.6.1998 alkaen kertyneisiin asiakirjoihin. Päätöksen mukaan nollaan päättyvinä vuosina toimeksiannoista syntyvä aineisto säilytetään oikeusapuasioiden osalta kokonaisuudessaan pysyvästi. Lisäksi otannasta säilytetään asiakas- ja asiakortit sekä oikeusapupäätökset.

Oikeusaputoiminta siirtyi kunnilta valtiolle 1.6.1998. Valtionarkisto oli 1.9. ja 1.11.1989 päätöksessään kunnallisten asiakirjojen hävittämisestä vahvistanut oikeusapuasiakirjojen säilytysajat. Pysyvästi säilytettiin oikeusapuaktit ja niiden rekisteritiedot asioista, jotka on avattu vuonna 1950 tai sitä ennen sekä nollaan päättyvinä vuosina.

Oikeusministeriön 31.3.2008 asettamassa oikeusaputoimistojen ja kuluttajariitalautakunnan arkistotyöryhmässä on käsitelty oikeusavun asiakirjojen pysyvää säilyttämistä ja siihen tulleita muutostarpeita työryhmän esityksestä poikkeavan arkistolaitoksen päätöksen jälkeen. Työryhmä on katsonut, että päätöksen taannehtivuus oikeusavun toimeksiannoista syntyvien asiakirjojen osalta tulisi ulottaa vuoden 2000 otokseen.

Aikaisemmassa hakemuksessa oikeusministeriö lähti siitä, että pysyvää säilytystä oikeusaputoiminnassa syntyvien asiakirjojen osalta ei tulisi jatkossa lainkaan. Vuoden 2000 otos muodostui edellisen päätöksen mukaisesti ja käsittää vuoden aikana syntyneen ai-

neiston kokonaisuudessaan. Vuoden 2009 hakemuksessa pysyvistä säilytyksestä luopumista perusteltiin sillä, että vuoden 2000 aineisto kertoi tarpeellisissa määrin oikeusapu-toiminnasta valtiolle siirtymisen jälkeen ja tämän vuoksi uuden päätöksen taannehtivuutta pyydettiin 1.1.2001 alkaen.

Valtion oikeusaputoimistojen toiminnan ajalta on nyt voimassa kaksi erilaista oikeusaputoiminnasta syntyvien asiakirjojen otosta vuosilta 2000 ja 2010. Koska pysyvistä säilytyksestä ei ole luovuttu, ei ole tarvetta säilyttää vuoden 2000 kaikkia toimeksiannoista syntyviä asiakirjoja. Tutkimuksen käyttöön jää riittävästi oikeusapuaineistoa, kun aikaisemmilta nollean päätyviltä vuosilta on säilytettävänä koko vuoden aineisto ja vuosilta 2000 ja 2010 kaksikymmentä prosenttia aineistosta. Säilytysperuste olisi yhdenmukainen sen jälkeen, kun oikeusaputoimistot ovat siirtyneet valtiolle.

Arkistotilat täyttyvät ja asianmukaisten tilojen löytyminen ei aina ole ongelmaton. Oikeusaputoimistoilta kuten muiltakin julkisilta toimijoilta vaaditaan tehokkuutta ja kustannussäästöjä. Oikeusaputoimistojen arkistotoimeen haetaan yhdenmukaisuutta ja kustannussäästöjä vaarantamatta kuitenkin tutkimuksen tarpeita.

Oikeusministeriö esittää, että arkistolaitos vahvistaisi, että sen 10.5.2010 antamaa päätöstä oikeusaputoimistojen toimeksiannoista syntyvien asiakirjojen pysyvän säilytyksen osalta voidaan noudattaa taannehtivasti 1.6.1998 alkaen.

Lisätietoja valmistelusta antaa tarvittaessa hallitussihteeri Päivi Tiainen-Hyrkäs, puh. (09) 1606 7603 tai sähköposti: paivi.tiainen-hyrkas@om.fi.

Osastopäällikkö,
ylivohtaja

Kari Kiesiläinen

Hallitussihteeri
arkistotyöryhmän pj.

Päivi Tiainen-Hyrkäs